

«ТАСДИҚЛАНГАН»
«ФАРҒОНАЁҒМОЙ» АЖ
Акциядорларининг 2020 йил 30
июндаги навбатдаги йиғилиш
қарори билан

“ФАРҒОНАЁҒМОЙ” АЖнинг
2020 йилдаги молиявий-хўжалик
фаолияти
БИЗНЕС РЕЖАСИ

Мундарижа

1. Бизнес режанинг мақсади(резюме).

2. Жамият тўғрисида маълумот

- 2.1. Реквизитлар, мақоми, таркиби
- 2.2. Маркетинг тадқиқотлари натижалари
- 2.3. Мавжуд ва прогноз қилинаётган салоҳият
- 2.4. Асосий иқтисодий ва молиявий кўрсаткичлар

3. Жамият фаолиятининг асосий стратегияси

4. Моддий ресурслар

- 4.1. Хом-ашё, материаллар, компонентлар таснифи
 - 4.1.1. Хом-ашё базасининг мавжудлиги, хом-ашёнинг қидириб топилган захиралари
 - 4.1.2. Хом-ашё сифатига ва уни тайёрлаш усулларига қўйиладиган талаблар, маҳаллий хом-ашёнинг технологиялар талабларига мувофиқлиги
- 4.2. Йиллик эҳтиёж, материаллар ва компонентларнинг мавжудлиги ва улар билан таъминлаш, уларнинг таснифи, етказиб бериш дастури
- 4.3. Энергия ресурслари билан таъминлаш

5. Жамият фаолиятини юритиш учун мавжуд шароитлар

- 5.1. Жамиятнинг жойлашган жойи тавсифи
 - 5.1.1. Хом-ашё бозорларидан узоқлик ва тайёр маҳсулотни сотиш, транспорт коммуникациялари
 - 5.1.2. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани баҳолаш
 - 5.1.3. Худуднинг ижтимоий-иқтисодий хусусиятлари
 - 5.1.4. Экология ва атроф-муҳит ҳолати

6. Ишлаб чиқариш ва технология:

- 6.1. Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш
- 6.2. Технология ва асбоб-ускуналар
 - 6.2.1. Технологиянинг атроф-муҳитга таъсири;
 - 6.2.2. Кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш
 - 6.2.3. Маҳсулот сифатини ошириш бўйича тадбирлар
 - 6.2.4. Маҳсулот ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш
 - 6.2.5. Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш
 - 6.2.6. Маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини пасайтириш чора-тадбирлари

7. Мехнат ресурслари.

8. Жамият томонидан олинган кредитлар ва қўшимча маблағ жалб этиш.

9. Иловалар.

Бизнес режанинг мақсади.

Мазкур Бизнес-режа озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш борасида республика иқтисодиётида белгиланган асосий параметрлар заминида корхонанинг 2020 йилдаги молиявий-хўжалик ва ишлаб чиқариш фаолиятини белгилаб беради.

Бизнес режа бажарилиши натижасида акциядорлик жамияти 2019 йилга нисбатан 5% фоизга ортиқ ишлаб чиқариш суратини ортиши, акциядорларнинг жамият фаолиятида иштирокини янада фаоллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, мавжуд техника ва технологияларни модернизация қилиш орқали маҳсулот сифатини ошириш ва энергия тежовчи замонавий технологияларни жорий этиш кўзда тутилган.

1. Жамият тўғрисида маълумот

Хозирги кунда жамият реквизитлари:

1.	Манзил	Фаргона шаҳар, Меъмор кучаси, 9-уй
2.	Ташкил топган йили	1930 йил
3.	Мулкчилик шакли	акциядорлик жамияти
4.	Юқори ташкилот номи	Давлат Активларини Бошқариш Агентлиги
5.	Умумий майдони (га)	9,85 га
6.	И/ч майдони (га)	6,5 га
7.	Ишчилар сони (киши)	654 киши
8.	шулардан	эркаklar- 472 киши, аёллар – 182 киши.
9.	Уртача ойлик иш хаки	1458549 сум
10.	Хисоб рақами	20208000300229035001
11.	Хизмат курсатувчи банк	Хамкор банк Фаргона булими, МФО 00965
12.	Телефон (факс) рақами	+99873 241-85-32, +99873 241-85-33

Жамиятнинг асосий мақсади:

аҳолини халқ истеъмол молларига бўлган эҳтиёжи учун ўсимлик ёғи, атир совун ҳамда хўжалик совуни ишлаб чиқариш;

хўжалик фаолиятидан олинган соф фойдани жамият истиқболи ҳамда акциядорлар манфаати учун йўналтириш сарфлаш.

2. Жамият фаолиятининг асосий босқичлари

«Фарғонаёғмой» комбинати 1930 йилда ишлаб чиқаришга топширилган. 1931 йилдан бошлаб маҳсулот ишлаб чиқарган.

Биринчи ун йилликда 2-та ишлаб чиқариш – ёғ ишлаб чиқариш ва совун ишлаб чиқариши йўлга қўйилган бўлиб: асосий маҳсулот ўсимлик ёғи ва хўжалик совуни ишлаб чиқарилган.

1940 йилда комбинатда глицерин ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. 1942 йили атир совуни ишлаб чиқарилган.

Маҳсулотнинг янги тури бўлган саломас-ишлаб чиқариш учун ёғларни тўйинтириш участкаси ишга тушган.

1960 йилда комбинатда ёғ-экстракция цехи ишлаб чиқаришга топширилган.

Корхона ҳаётида энг муҳим саналардан бири 1963 йилда Ўзбекистонда биринчи бўлиб, кам ҳарорат билан кристаллизациялаш усули билан хидсизлантирилган ва қадокланган ёғ ишлаб чиқариш цехи ишга туширилган.

1964 йилда форпресс цехида қайта қуриш ишлари бошланиб, 1981-84 йилларда Германияда ишлаб чиқарилган Г-24 18 та пресс қурилмаси билан техник қайта жихозланган.

1970 йилда 1 йилига 10000 тонна корхона қувватига эга бўлган совун ишлаб чиқариш янги экспериментал линияси ўрнатиш кўзда тутилган.

1986 йилда ёғ кислоталарини тозаловчи цех (ДЖК) ишга тушириш билан атир совун рецептурасига тозаланган хом-ашё ва ёғ кислоталари қўшиш имкони туғилди.

1990 йилда Германияда ишлаб чиқарилган немис қурилмаси линиялари билан жихозланган янги тайёрлов бўлими ишга тушди.

Корхона ишга тушган 1931 йилда суткасига 374,7 тн чигитни қайта ишлаш қувватига эга бўлган. Хозирги кунда суткасига 400 тн чигитни қайта ишлаш қувватига эга. Хозирда пахта чигитининг етишмаслиги сабабли мавжуд қувватлардан фойдаланиш 35% фоизни ташкил этмоқда.

Корхонада 19 хил махсулот ишлаб чиқарилади:

тозаланган усимлик ёғи, атир совун, 60 ва 70 фоизли кир совуни, техник ва озуқавий саломас, 94 ва 98 фоизли глицерин, дистилланган соапсток ёғ кислотаси, пальмитин, суюлтирилган совун, гудрон, шелуха, кунжара (шрот), натрий тузи ва бошқалар.

«Фарғонаёғмой» АЖ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 1 июндаги №3426 сонли фармойишига асосан шахар ташқарисига олиб чиқиб, қайта қурилган.

1994 йил июнь ойидан бошлаб Фарғона ёғ-мой комбинати Давлат мулки қўмитасининг буйруғига асосан «Фарғонаёғмой» очиқ акциядорлик жамияти шаклида қайта ташкил этилди ва устав фонди 5586,5 минг сўм этиб белгиланиб, битта акциянинг номинал қиймати 100 сўмни ташкил қилган.

Асосий воситаларни қайта баҳолаш ҳисобига устав фонди 59762,0 минг сўмга оширилди (Давлат мулки қўмитасининг 12.07.1996 йилдаги буйруғи). Бунда акциялар сони 597620 та (591644 таси оддий ва 5976 таси имтиёзли) ни ташкил этди.

Акциядорлар умумий йиғилиши ва Кузатув кенгаши қарорлари билан йиллик соф фойда бир қисмини капитализация қилиш ҳисобига жамият устав фонди ва акция номинал қиймати ўзгартириб борилди:

12.05.2006 йилдаги умумий йиғилиш қарори: устав фонди 358572000 сўм, акция номинал қиймати 600 сўм;

4.04.2007 йилдаги умумий йиғилиш қарори: устав фонди 1195240000 сум, акция номинал қиймати 2000 сўм;

7.07.2010 йилдаги умумий йиғилиши қарори (қўшимча аниқланган давлат активлари ҳисобига): устав фонди 1833606000 сўм, акция номинал қиймати 2000 сўм;

Кузатув кенгашининг 26.07.2010 йилдаги 7- сонли қарори: устав фонди 4584015000 сўм, акция номинал қиймати 5000 сўм;

Кузатув кенгашининг 30.04.2011 йилдаги қарори: устав фонди 7334424000 сўм, акция номинал қиймати 8000 сўм;

29.06.2012 йилдаги умумий йиғилиш қарори: устав фонди 8251727000 сўм, акция номинал қиймати 9000 сўм даражасида белгиланган.

Руйхатдан утган вақти: 26.06.2015 йил ва руйхат раками № М0246-8

Устав фонди: 17 951 002 740 сум.

Чиқарилган акциялар: 3 667 212 дона.

Шундан: оддий акциялар: 3 643 308 дона.

Имтиёзли акциялар: 23 904 дона.

Номинал қиймати: 4 895 сум.

2019 йил 16 январдаги ПҚ-4118-сонли қарорга асосан 84.45 % акциялар Давлат Активларини Бошқариш Агентлигига ўтказилган.

Хақиқатда 2019 йил 1 декабр ҳолатига.

Давлат Активларини бошқариш

Агентлиги улуши:	3 097 004	дона	- 84,45 %.
Меҳнат жамоаси улуши:	214 388	дона	- 0,90 %.
Бошка ташқи сармоялар:	355 820	дона	- 14,65 %.

Устав фонди:	17 951 002 740 сум.
Чиқарилган акциялар:	3 667 212 дона.
Номинал қиймати:	4 895 сўм.
Жамиятнинг бошқарув органлари:	
- Акциядорларнинг умумий йиғилиши;	
- Кузатув кенгаши;	
- ижроия орган – бошқарув.	
Бошқарув раиси	– Мирзаахмедов Ахмаджон Мирзаевич
Бош ҳисобчи	– Хикматов Ойбек Абдурақибович

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 28 апрелдаги ПҚ-2340-сонли қарорининг ижроси тўғрисида

“Фарғонаёғмой” Акциядорлик жамияти кузатув кенгашининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 28 апрелдаги ПҚ-2340-сонли қарорини ижросини таъминлаш мақсадида давлат улушини қўшимча акция чиқариш йўли билан 51 фоизга етказиш бўйича 2-сонли йиғилиши 2015 йил 29 июн куни бўлиб ўтди. Бу йиғилишда қўшимча **2405344** дона, номинал қиймати 4895 сўмдан бўлган акциялар чиқарилиши қарори қабул қилинди. Шунда давлат улуши 84,45 %дан 51,0 %га тушади.

Корхонадаги бир дона акция қийматини баҳолаш бўйича «Прайз - анализ» фирмаси томонидан баҳолаш ишлари 2015 йил 18 август куни якунланди ва 1 дона акциянинг бозор қиймати 11526.25 сўмни ташкил этди, АҚШ валютасида эса 1 дона акция 4,51 АҚШ доллари ҳисобида белгиланди.

Баҳоловчини ҳисботи 2015 йил 25 август куни экспертизадан ўтказилди ва 2015 йил 27 август куни қўшимча чиқарилган акцияларни биржа савдоларига қўйиш учун Кузатув кенгашининг 3-сонли йиғилиши бўлиб ўтди.

2015 йил 17 сентябрдан Тошкент Республика Фонд биржасида “Фарғонаёғмой” АЖнинг ҳар бир донаси 4,51 АҚШ долларида 2405344 дона 39.6 % акциялари, яъни 10848101,44 АҚШ долларлик акциялари савдога қўйилди.

“Ўзпахтаёғ” АЖнинг 2016 йил 4 август кунги хатига асосан фонд биржасида турган акциялар савдодан ечилиб, қайтадан савдога чиқариш бўйича янги акциялар чиқарилди ва қимматли қоғозлар марказининг Фарғона вилоят бошқармасидан 2016 йил 19 август куни қайта рўйхатдан ўтказилди.

Қўшимча чиқарилган 2405344 дона акцияларнинг ҳар бир донаси нархи 4,73 АҚШ долларидан савдога қўйилди.

2017 йил 19 августда қўшимча чиқарилган акцияларни жойлаштириш муддати тугаганлиги учун савдодан ечилди.

2019 йил 16 январдаги ПҚ-4118-сонли қарорга асосан 84.45 % акциялар Давлат Активларини Бошқариш Агентлигига ўтказилган ва шу қарорга асосан

2019 йил 9 октябр куни давлат улуши 84.45 % акциялар Тошкент Республика Фонд биржасида сотувга қўйилган.

“Фарғонаёғмой” АЖ да Ўзбекистон Республикаси Президентининг 24.04.2015 йилдаги ПҚ-4720-сонли Фармони ижроси тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 24 апрелдаги “Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4720-сонли Фармони ижроси бўйича корхонада янги замонавий талаблар асосида ташкил этилган структура 2015 йил 5 июн куни акциядорлар умумий йиғилишида тасдиқланди. Бу структурага асосан корхонада янги лавозимлар ташкил этилиб, бу лавозимларга юқори малакали мутахассислар ривожланган давлатлар амалиёти асосида ўқишлар ташкил этиш, ҳар бир лавозимларга мутахассислар конкурс асосида қабул қилиниши бўйича ишлар ташкил қилинган. Структура 2-иловада кўрсатилган.

"ФАРГОНА ЁГ-МОЙ" АЖ молия-хўжалик фаолияти

«Фарғонаёғмой» АЖ Россия, Германия, Польша, ХХР ва Ўзбекистоннинг замонавий дастгоҳлар ва машиналар билан жиҳозланган.

Шу жумладан:

- *Экстрактор НДР-1250 (Германияда и/ч);*
- *Қовуриш қозонлари (Хитойда и/ч).*

Корхона тўлиқ электр, буг, сув ва канализация муҳандислик-коммуникация инфраструктура тизими билан таъминланган.

*Техник пахта чигитини қайта ишлаш қуввати **126000 тонна/йилни** ташкил этади.*

Ишлаб чиқариш учун асосий хом-ашё:

- *Техник пахта чигити;*
- *Ноъанавий ўсимлик уруғлари (соя, кунгабоқар).*

**"ФАРГОНА ЁГ-МОЙ" АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ БЎЙИЧА 2020 ЙИЛГА
БЕЛГИЛАНГАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЖАСИ**

Махсулотлар номи	Ул. бир.	2019 йил хақиқат	2020 йил режа	Чораклар бўйича режа			
				I- чорак	II- чорак	III- чорак	IV- чорак
Чигит қайта ишлаш	тн.	43649	35000	11666	7000	3000	13335
Кора ёг ишлаб чиқариш	тн.	8141	6528	2176	1306	559	2487
Окланган ёг ишлаб чиқариш	тн.	7229	5796	1932	1159	496	2209
Кадокланган ёг	тн.	5023	4028	1342	806	345	1535
Догланган ёг ишлаб чиқариш	тн.	5025	4029	1343	806	345	1535
Хужалик совуни	тн.	1500	1500	500	300	300	400
Кунжара ишлаб чиқариш	тн.	19555	15680	5226	3136	1344	5974
Шелуха ишлаб чиқариш	тн.	13771	11043	3680	2209	946	4208
СЖК ишлаб чиқариш	тн.	550	600	200	120	54	226
ДЖК ишлаб чиқариш	тн.	529	550	178	107	40	210
Чигит ёглилиги	%	19,99	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75
Кора ёг чиқиши	%	18,91	18,65	18,65	18,65	18,65	18,65
Пахта кунжарасининг чиқиши	%	44,81	44,80	44,80	44,80	44,80	44,80
Шелуха чиқиши	%	31,50	31,55	31,55	31,55	31,55	31,55
Табиий йукотиш	%	4,78	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Умумий йукотиш	%	1,08	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Окланган ёг чиқиши	%	88,87	88,80	88,80	88,80	88,80	88,80
Соапсток чиқиши	%	9,53	9,60	9,60	9,60	9,60	9,60
Хисобга олинмаган йукотиш	%	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60

Изох: Корхонанинг 2020 йил режаси 2019 йилга нисбатан асосий техник чигитни қайта ишлаш бўйича кам, бунга асосий сабаб техник пахта чигитини очиқ биржа савдолари орқали сотилишидир, 2020 йилда қўшимча 1000 тонна кунгабоқар дони, ҳамда 1000 тонна соя донини қайта ишлашни ва шу сабабли махсулот ишлаб чиқариш хажми ўсиш суръатини 100,0 %га етказишни мақсад қилиб қўйди.

Акциядорлик жамияти бўйича 2020 йил ишлаб чиқариладиган
маҳсулотлар таннархи тахлили

Курсаткичлар номи	Улгуржи нархи (сум)	Ишлаб чиқариш режаси	Ялпи маҳсулот (минг сум)	Маҳсулот таннархи (сум)	Жами таннарх (минг сум)	Рента беллик %
Оқланган пахта ёғи	5267060,26	5796	30530093	4580052,40	26547907	15,0
Догланган ёғ	518275,89	4029	2088283	493596,09	1988841	5,0
Кадокланган ёғ	2214663,85	4028	8919953	2109203,67	8495193	5,0
Хужалик совуни	6134301,99	1500	9201453	5576638,17	8364957	10,0
Пахта кунжараси	2086957,00	15680	32723486	2086957,00	32723486	0,0
Шелуха	1478261,00	11043	16323697	1478261,00	16323697	0,0
Жами :			99786965		94444082	5,66

Ялпи маҳсулот 1 сумга тугри келадиган сарф $\frac{94444082}{99786965} = 94,65$

Ялпи фойда 99786965 - 94444082 = 5342884

Рентабеллик $\frac{5342884}{94444082} = 5,66 \%$

Асосий молиявий кўрсаткичларнинг 2020 йилги параметрлари

Кўрсаткичлар номи	2019 йил кўрсаткичлари		2020 йилдаги прогноз	
	Даромад (фойда)	Харажат (зарарлар)	Даромад (фойда)	Харажат (зарарлар)
Махсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишдан соф тушум	100274811		106671301	
Сотилган махсулот (товар, иш ва хизмат) ларнинг таннархи		77711688		94444082
Махсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари)	22563123		12227220	
Давр харажатлари, жами, шу жумладан:		8102956		8913251
Сотиш харажатлари		1568671		1725538
Маъмурий харажатлар		1405450		1545995
Бошка операцион харажатлар		5128834		5641718
Келгусида соликка тортиладиган базадан чиқариладиган ҳисобот даври харажатлари				
Асосий фаолиятнинг бошка даромадлари	1015669		1000000	
Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари)	15475836		4313969	
Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами, шу жумладан:	2254238		1000000	
Дивидендлар шаклидаги даромадлар	62552			
Фоизлар шаклидаги даромадлар				
Узок муддатли ижара (лизинг) дан даромадлар				
Валюта курси фаркидан даромадлар	870683			
Молиявий фаолиятнинг бошка даромадлари	1321003		1000000	
Молиявий фаолият бўйича харажатлар, шу жумладан:		2597635		2000000
Фоизлар шаклидаги харажатлар		2437101		1900000
Узок муддатли ижара (лизинг) бўйича фоизлар шаклидаги харажатлар		36712		
Валюта курси фаркидан зарарлар		123821		100000
Убытки от валютных курсовых разниц				
Молиявий фаолият бўйича бошка харажатлар				
Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси (зарари)	15132440		3313969	
Фавкулддаги фойда ва зарарлар				
Даромад (фойда) солијини тўлагунга кадар фойда (зарар)	15132440		3313969	
Даромад (фойда) солиги		2273879		497095
Фойдадан бошка соликлар ва йијимлар				
Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари)	12858564		2816873	

Изох: Соф фойданинг 2019 йилга нисбатан кам бўлишига асосий сабаб 2020 йилда ишлаб чиқариш фаолиятини давал асосда 20000 тонна пахта техник чигитини қайта ишлаши ҳисобига фойда камайиши кўзда тутилган. Молиявий натижаларнинг чораклар кесимидагиси 11-иловада кўрсатилган.

3. Жамият стратегияси.

Корхонада бир неча хил ўсимлик ёғлари (пахта, сафлор, кунгабоқар ва бошқалар) ва хўжалик совуни ишлаб чиқарилади.

Бундан ташқари ўсимлик пахта ёғи ва хўжалик совуни ишлаб чиқаришни ошириш имконияти ҳам мавжуд.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган ўсимлик ёғлари озуқа истеъмол ёғи ҳисобланади ва истеъмолга яроқсиз техник ёғларини хўжалик совуни ишлаб чиқариш учун сарфланади.

Ўсимлик ёғини сақлаш муддати - 1 йил (O`zDSt 816) ва хўжалик совуни сақлаш муддати - 1 йил (O`zDSt 2833).

Шу каби корхоналар республикада 30 тани ташкил этади, бу корхона мамлакат иқтисодиётида салмоқли ўринни эгаллайди ва ишлаб чиқараётган маҳсулотлари эҳтиёжи юқори ҳисобланади.

Маҳсулот параметрлари давлат стандартларидан ўтказилган O`zDSt 816:2012, ГОСТ 606 и O`zDSt 2833:2014. Барча маҳсулотлар мувофиқлик ва тиббий сертификатлари билан таъминланган.

МДХ ва яқин Шарқ мамлакатларида ҳам тайёр маҳсулотларга бўлган эҳтиёжлар мавжуд.

Бозорда тайёр маҳсулотлар ўрта ва арзон нархлиги учун ўз мавқеига эгадир.

Тармоқнинг салоҳияти, рақобатчи корхоналар, маҳсулот сифати

Корхонада ишлаб чиқарилаётган ҳамма маҳсулотлар Товар хом-ашё биржа савдолари орқали сотилади. 2014 йилда корхонада ишлаб чиқарилган ўсимлик ёғи ва хўжалик совуни жами республикадаги маҳсулот ҳажмидан 3,0 % ва 4,7 %ни ташкил этди.

Фарғона вилоятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлардан 80 % ички бозорда сотилади ва қолган қисми республиканинг бошқа регионларига сотилади.

Республика ёғ-мой корхоналари ичида “Фарғонаёғмой” Акциядорлик Жамиятида ишлаб чиқарилаётган ўсимлик пахта ёғлари бир неча турда ишлаб чиқарилади ва сифати бўйича биринчилар қаторида туради ва йиллар давомида бу маҳсулотларга бўлган эҳтиёж анча юқори ҳисобланади.

Корхонада жами 699 киши меҳнат қилади, бундан 34 киши МБХ ҳисобланади:

- Ишлаб чиқаришда банд бўлганлар – 559 киши.
- Хизматчилар – 86 киши.

Корхонада ўртача ойлик иш ҳаққи 672,0 минг сўмни ташкил қилади.

Корхоналар харажатларини оддий камайтириш йўлларини ўйлабгина қолмай, айна пайтда товарларни сотиш ва ўтказиш, даромадни муттасил кўпайтириш соҳаларига кўпроқ эътибор беришга мажбур. Ахборот пўртанаси шароитида улар харажатлар даражасини муайян чегарадан пасайтиришнинг иложи йўқлиги муаммосига ҳар қадамда муқаррар дуч келадилар. Маҳсулот сотишга янги бозорлар, муайян афзаллиги туфайли маҳсулот ўзига жалб этадиган янги харидорларни қидириш лозим. Бу ишларни ҳозирги замон маркетингига таянибгина амалга ошириш мумкин. Корхонанинг омон қолиши иқтисодий, илмий-техникавий, конъюнктура-тижорат, ижтимоий ва бошқа ахборотларни ўз вақтида олиши каби омиллардан усталлик билан фойдаланиш натижасида таъминланади.

Корхонада маркетинг фаолияти қуйидагиларни ўз ичига олади:

1. Бозорга оид ахборотларни тўплаш;
2. Режалаштириш ва маҳсулот ишлаб чиқиш;
3. Маҳсулотнинг стандарт ва навларини белгилаш;
4. Маҳсулоти сотиш;
5. Омборларга жойлаш;
6. Логистика хизмати;

Унинг асосий вазифалари:

- Бозорни комплекс тадқиқ қилиш, ҳолатни таҳлил ва башорат қилиш;
- Корхона ишлаб чиқариш – сотиш имкониятларини таҳлил қилиш;
- Маркетинг стратегияси ва дастурларини ишлаб чиқиш;
- Товар сиёсатини амалга ошириш;
- Нарх-наво (дистрибуцион) сиёсатини амалга ошириш;
- Коммуникацион сиёсатни амалга ошириш;
- Маркетинг хизматлари тузилмасини шакллантириш;
- Маркетинг фаолиятини назорат қилиш ва унинг самарадорлигини баҳолаш;

4. Хом ашё ресурслари

Асосий хом-ашё бўлган техник чигитни «Ўзбекпахтасаноатсотиш» бирлашмаси нарядига ва Тошлоқ, Қува, Риштон пахта заводлари билан тузилган шартномаларга асосан қабул қилинади.

Асосий таъминловчилардан ташқари йиллик давлат режасини бажарган низомга асосан ички пудрат асосида ишлаётган юридик шахслар билан ва кунгабоқар етиштирувчи фермерлар билан ҳам шартнома тузади. Асосий компонентлар хисобланган (каустик сода, кўмир, оқловчи тупроқ, олтингургурт кислотаси, экстра бензин) қабул қилиш «Марказ» АЖ ҳамда бошқа ташкилотлар орқали амалга оширилади. Хом-ашё қабул қилишда унинг сифати техник назорат бўлимида текширилади.

Пахта чигитидан олинadиган маҳсулотларнинг тавсифи 1 - иловада келтирилган.

Энергия ресурслари таъминоти

01.01.2020 йил ҳолатига «Фарғона ёғ-мой» АЖ да энергия истеъмоли қуйидагича бўлади:

1. Подстанцияларнинг ўрнатилган қуввати	- 14286 КВА
2. Электротақсимлагичлар сони	- 3
3. Йиллик эл.энергия истеъмоли	- 6135.2 минг квт.с
4. Бош энергетик бўлими ишчилари сони	- 68 киши
5. Энг юқори иссиқлик энергияси истеъмоли	- 32,2 Гкал/соат
А) Ўткир буғ	- 14,0 Гкал/соат(18 ТН/ соат)

- Б) Тўйинган буғ - 18,0 Гкал/соат(26 ТН/ соат)
 В) Кимёвий тозаланган сув - 150 Гкал бир ойда
 Г) ишлатиладиган иссиқлик энергияси - 44811 Гкал.

Шартномага асосан йиллик иссиқлик энергияси истеъмоли 45000 Гкал, хақиқий ишлатилган иссиқлик миқдори – 44811 Гкал.

Бош энергетика бўлими икки йўналишда иш олиб боради. Корхонани тинимсиз электр ва иссиқлик энергияси, сув билан таъминлаш ва уларни тежамли сарфлаш.

Масалан эл.энергиясини тежаш мақсадида бир қатор тадбирлар амалга оширилади : корхона тўхтаганда – тик қудуқдаги насослар тўхтатилади, тўлиқ қувват билан ишламаётган трансформаторлар ўчирилади, ёриткичларнинг ишлаш жадвалини бажарилиши қаттиқ назорат остига олинади ва ускуналарнинг таъмирланишини тўла амалга оширишга эришилади.

Бундан ташқари корхонада 2019 йил давомида энергия қувватларидан самарали фойдаланиш ва уларни тежаш бўйича қуйидаги бир қатор ишлар амалга оширилди:

орхонада чўғланма лампаларни энергия тежовчи светодиод лампаларига алмаштирилганлиги,

кунжара транспортировкасини пневма транспортдан механик транспортга ўтказилганлиги ва тайёрлов участкасида УСМ ускунаси ўрнига бурат ускунаси ўрнатилганлиги

форпресс цехига 2 та Хитой халқ Республикасидан келтирилган вальцовка ускуналари ўрнатилиш хисобига электр энергия тежалди.

- иссиқлик энергиясини тежаш борасида :

хисоб-китоб ишларини мукамаллаш мавсумий хисоблаш ўлчагичларни вақтида алмаштириш, буғли исситкичларни-иссиқ сувга ўтказиш, буғ қувурлардаги пайдо бўлган тешикларни вақтида бартараф этиш ва устки ўралган сақлагичларни ўрнатиш ишлари доимий олиб борилмоқда.

2020 йилда истеъмол қилинадиган электр ва иссиқлик энергияси қуйидагича бўлиши белгиланмоқда

№	Номи	Улч. бир.	2019 йилдаги истеъмол	2020 йилга режа -5%
1.	Иссиқлик истеъмоли	Гкал	44811	42570
2.	Ёр остидан сув олиш	м3	550339	522822
3.	Электр қуввати истеъмоли	Квт.ч	5361866	5093773

5. Ишлаб чиқариш ва технология:

"Фарғонаёғмой" АЖ да 2020 йилда ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш параметрлари қуйидагича:

№		Ўл.бир.	Бир йиллик и/ч қуввати	2020 йил режаси	2020 йилда мавжуд қувватдан фойдаланиш, %
1	Чигитни қайта ишлаш	Тн	126000	35000	27,8
2	Оқланган ёғ	Тн	20900	5796	27,7
3	Хўжалик совуни	Тн	4200	1500	35,7
4	Қадоқланган ёғ	Тн	11200	5226	46,7
5	ДЖК соапстока	тн	5500	550	10,0

Ишлаб чиқариладиган махсулот таннархини пасайтириш чора-тадбирлари

№	Чора-тадбирлар номлари	Масъул ходимлар	таннарх пасайиши	фоизда
1	Жами энергоресурслар қисқартирилиши	Бош мухандис, Бош энергетик	295,4	0,9 %
	электр энергияси, минг кВт соат	Бош мухандис, Бош энергетик	121,5	0,37 %
	технология буғи, минг Гкал	Бош мухандис, Бош энергетик	173,9	0,53 %
2	Хом-ашё ва материалларни меъёридан имкон даражасида қисқартириш, хо-ашё сотиб олишда оптимал нархларни топиш ва комплектлаштириш	Бош технолог, Лаборатория бошлиғи, Цех бошлиқлари	563,9	0,95 %
3	Маъмурий бошқарув ходимлари харажати қисқартириш	-	-	-
4	Ишлаб чиқаришда билвосита харажатларини қисқартириш	Бош мухандис, Бош механик, Цех бошлиқлари.	177,3	0,54 %
	ишлаб чиқаришдаги ёрдамчи цехлар харажатларини қисқартириш.	Бош мухандис, Бош механик, Цех бошлиқлари.	177,3	0,54 %
5	Бевосита харажатларни қисқартириш	Бошқ.раиси муовини, Бош ҳисобчи, РИБ бошлиғи	164,1	0,50 %
	бошқа амаллар ва сотиш харажатларини қисқартириш	Бошқ.раиси муовини, Бош ҳисобчи, РИБ бошлиғи	164,1	0,50 %
6	Ишлаб чиқариш технологик йўқотишларни қисқартириш ва ишлаб чиқариш технологиясини оптималлаштириш.	Бош технолог, лаборатория бошлиғи, Цех бошлиқлари	68,9	0,21 %
	технологик йўқотишни 0.2 %га камайтириш эвазига 90 тонна техник чигитни сақлаш ва ундан қўшимча махсулот ишлаб чиқариш	Бош технолог, лаборатория бошлиғи, Цех бошлиқлари	68,9	0,21 %
Жами:			1269,6	3,10 %

6. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва қўшимча харажатлар:

Корхонанинг ташкилий тузилмаси дейилганда унинг бошқарув структураси тушунилади ва 2-иловада кўрсатилади.

7. Мехнат ресурслари:

«Фарғона ёғ-мой» АЖда вақтбай ва ишбай усулида мехнатга ҳақ тўланади. Мехнатга ҳақ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 8 май 1991 йил № 233 сонли қарорида тасдиқланган ягона 22-малака даражали сеткага асосан тўланади. Хар бир ишчининг мехнатига тўланадиган иш ҳақи унинг охириги иш натижаларига асосланган ҳолда юқори размерларда қонунчиликда белгиланган энг кам иш ҳақидан кам бўлмайди.

Жамият бўйича энг кам иш ҳақи 2019 йил 1 ноябрдан бошлаб

Ишлаб чиқаришга қарашли бўлган ишчиларга - 371142 сўм.

Ноишлаб чиқаришдаги ишчилар - 313481 сўм.

«Фарғонаёғмой» акциядорлик жамиятида Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексига асосланган холда, таъриф ва ойлик иш хақиға қўшимча хақ тўланади:

- зарарли мехнат шароити учун - 12 %;
- кечки ва тунги иш соатлари учун – кечки - 20 % тунги - 50 %.
- дам олиш ва байрам кунлари учун 2 баробар хақ тўланади.

Корхона ишчиларини ижтимоий муҳофаза қилиш мақсадида 2019 йилда иш хақини 20 % га ошириш режалаштирилган .

- Жами ишчилар сони - 654 кишини
- Ишчилар сони - 551 кишини
- Мухандис-техник ходимлар - 103 кишини ташкил қилади.
- Ўртача иш хақи 2020 йилда - 1944732 сўм.

Корхонада 2019 йил давомида 10764 млн.сўм иш хақи ҳисобланган бўлса, 2020 йилда 12917 млн.сўм. иш хақи тўланиши режалаштирилмоқда.

Корхона ишчи ходимлар сони ва иш хақи тўғрисидаги маълумотлар 8 - иловада келтирилган.

Ижро орган фаолиятини баҳолаш мезонлари

"Фарғонаёғмой" АЖ ижро органи – бошқаруви фаолиятининг самарадорлигини баҳолаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 28.07.2015 йилдаги **“Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида”**ги 207-сонли қарори билан белгиланган мезонлар асосида ташкил этилади.

"Фарғонаёғмой" АЖ учун бу мезонлар 12-иловада кўрсатилган.

8. Жамият фаолияти учун қўшимча маблағ жалб этиш

2020 йилда корхонани янада ривожлантириш, молиявий ҳолатини тиклаш ва айланма маблағини кўпайтириш мақсадида 10000 млн.сўм. кредит маблағи олиш режалаштирилган. Бу кредит маблағининг 8000 млн.сўмига 4000 тонна техник пахта чигити, 400 млн.сўмга 50 тонна каустик сода ва 1600 млн.сўмга 900 минг дона ПЭТ капсула харид қилиниши кўзда тутилган.

Бошқарув раиси	А.Мирзаахмедов
Бош технолог хизмати бошлиғи	Б.Сафаров
Молия, бухгалтерия бўлими бошлиғи	О.Хикматов
СРБК ва ЭЎБ бошлиғи	Н.Умарова
ХБ хизмати бошлиғи	И.Гафурова

ПАХТА ЧИГИТИДАН ОЛИНАДИГАН МАХСУЛОТЛАРНИ ҚИСКАЧА ТАВСИФИ.

ТОЗАЛАНГАН ПАХТА ЁҒИ O'ZDST 816:2006

Тозаланган пахта ёғи пахта чигитини пресслаш ва экстракциялаш усули билан олинади.

У юқори молекулали ёғ кислоталарининг глицеридларидир.

Тозалаш турига кўра, рафинация қилинган ёғ иккига бўлинади:

1. Хидсизлантирилмаган рафинадланган пахта ёғи.
2. Хидсизлантирилган рафинадланган пахта ёғи.

Овқат тайёрлаш мақсадида, озиқ-овқат таркибига қўйиш учун (консервалаш, нон махсулотлари тайёрлаш, майонез) ишлатилади.

Техник мақсадларда: мойлаш, алиф ва буёқ олиш учун ишлатилади, ёғни парчалаб олинган глицерин ва ёғ кислоталари медицинада дори дармон ишлаб чиқаришда маълум қисмларда қўшилади.

ЧИГИТ ШЕЛУХАСИ TSh 86-21-1997.

Пахта чигити шелухаси – ёғ олиш мақсадида чигитни янчиб, мағизини ажратиб олинганидан кейинги махсулот.

Пахта чигити шелухасини саноатни турли тармоқларида ва қишлоқ хўжалигида ишлатилади. Чорва учун ем ҳисобланади.

Фурфурол, ксилит ишлаб чиқариш ва бошқа мақсадларда ишлатилади.

ТОСТЕРЛАНГАН ПАХТА КУНЖАРАСИ ГОСТ 606-75.

Пахта кунжараси чақилган пахта чигитини форпресс-экстракция усули билан ишлаб чиқарилади.

Пахта кунжараси қишлоқ хўжалигида чорвачилик учун ем ҳисобланади ва комбикорм таркибига қўшилади.

«Фарғона ёғ-мой» АЖ да оч сарик рангдан-тўқ жигаррангача кунжара олинади.

60 % ва 70 % ХЎЖАЛИК СОВУНИ TSh 86-22:2004.

60 % ва 70 % хўжалик совуни – кислоталарни натрийли тузлари (табиий ва синтетик).

60 % ва 70 % хўжалик совуни – асосан (табиий ва синтетик) кислоталарни натрийли тузларидан таркиб топган махсулот.

«Фарғона ёғ-мой» АЖ да 60 % ва 70 % хўжалик совуни юқори навли ёғлардан олинган хом-ашё асосида пиширилади. Юқори даражада ювувчанлик сифати бор.

Пахта толасидан ва синтетик толадан тўқилган материалларни ювиш учун ишлатилади.

Оғирлиги – 340 гр.

АТИР СОВУНИ «ХУМО» ГОСТ 28546-2002.

Атир совуни – юқори сифатли ёғ хом-ашёсидан тайёрланади.

Совун асосига – хид берувчи, ранг берувчи, оқартирувчи махсулотлар қўшилади.

Бу махсулотлар – терини юмшатади, майинлик бахш этади, ювиш жараёнида яхши қўпикланади.

Хумо атир совуни таркиби – какос ёғи, пальма ёғи, гидротатсияланган олий навли ёғлар, глицерин, натрий хлорид, пластификаторлар, хушбуй компонентлар.